
OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2015 No. 622

Rheoliadau Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân (Cymru) 2015

RHAN 5

Buddion ymddeol

PENNOD 1

Dehongli

Cymhwyso'r Rhan

65. Mae'r Rhan hon yn gymwys mewn perthynas â buddion ymddeol sy'n daladwy mewn cysylltiad â chyfnod di-dor o wasanaeth pensiynadwy o dan y cynllun hwn.

Gwasanaeth cymwys

66.—(1) Yn y Rheoliadau hyn, mewn perthynas â chyfrif pensiwn aelod, ystyr “gwasanaeth cymwys” (“*qualifying service*”) yw cyfanswm y canlynol—

- (a) unrhyw wasanaeth pensiynadwy o dan y cynllun hwn mewn perthynas â'r un cyfrif pensiwn;
- (b) os derbyniwyd taliad gwerth trosglwyddiad o dan Ran 10 (trosglwyddiadau) mewn cysylltiad â hawliau cronodig aelod o dan gynllun pensiwn galwedigaethol arall, y cyfnod o wasanaeth pensiynadwy'r aelod o dan y cynllun hwnnw; ac
- (c) yn achos aelod trosiannol sydd â pharhad gwasanaeth, yn ddarostyngedig i baragraffau (2), (3), (4) a (5), gwasanaeth pensiynadwy yr aelod sy'n gyfrifadwy o dan reol F1(1) (cyfrifo gwasanaeth pensiynadwy a thystysgrifau o'r cyfryw) o Gynllun 1992 (os oes rhywfaint) a gwasanaeth cymwys yr aelod o dan CPNDT (os oes rhywfaint).

(2) Os oes gan aelod trosiannol fwy nag un cyfrif aelod actif ac os oedd yn aelod o Gynllun 1992, rhaid ychwanegu'r gwasanaeth pensiynadwy sy'n gyfrifadwy o dan reol F1 o Gynllun 1992 at y gwasanaeth pensiynadwy ar gyfer y cyfrif aelod actif y mae'r gyflogaeth gynllun ar ei gyfer yn fwyaf tebyg i'r gyflogaeth a oedd yn bensiynadwy o dan Gynllun 1992.

(3) Os oes gan aelod trosiannol nifer mwy o gyfrifon aelod actif na nifer y contractau cyflogaeth yr oedd yr aelod hwnnw'n aelod o CPNDT mewn cysylltiad â hwy, rhaid ychwanegu'r gwasanaeth cymwys o dan yr CPNDT at y gwasanaeth pensiynadwy ar gyfer y cyfrif aelod actif y mae'r gyflogaeth gynllun ar ei gyfer yn fwyaf tebyg i'r gyflogaeth a oedd yn bensiynadwy o dan yr CPNDT.

(4) Os oedd aelod trosiannol yn aelod o Gynllun 1992 ac o CPNDT neu os oedd ganddo ddau neu ragor o gontractau cyflogaeth yr oedd yn aelod o CPNDT mewn perthynas â hwy, rhaid ychwanegu'r gwasanaeth pensiynadwy sy'n gyfrifadwy o dan reol F1 o Gynllun 1992, neu'r gwasanaeth cymwys o dan yr CPNDT, yn ôl fe y digwydd, at y gwasanaeth pensiynadwy ar gyfer y cyfrif aelod actif y

---

(1) Diwygiwyd rheol F1 o Gynllun 1992 fel y mae'n cael effaith yng Nghymru gan O.S. 2006/1672 (Cy. 160), 2007/1074 (Cy. 112) a 2014/3242 (Cy. 329).

mae'r gyflogaeth gynllun ar ei gyfer yn fwyaf tebyg i'r gyflogaeth a oedd yn bensiynadwy o dan Gynllun 1992 neu'r CPNDT.

(5) Os nad yw'r rheolwr cynllun yn sicr pa wasanaeth pensiynadwy o dan Gynllun 1992, neu wasanaeth cymwys o dan yr CPNDT, yw'r tebycaf i'r gyflogaeth gynllun ar gyfer cyfrif pensiwn penodol, caiff yr aelod benderfynu pa wasanaeth pensiynadwy o dan Gynllun 1992, neu wasanaeth cymwys o dan yr CPNDT, sydd i'w ychwanegu at y gwasanaeth pensiynadwy mewn perthynas â chyfrif pensiwn yr aelod, a hysbysu'r rheolwr cynllun o hynny drwy hysbysiad ysgrifenedig, ym mha bynnag ffurf sy'n ofynnol gan y rheolwr cynllun.

(6) Ni chyfrifir yr un o'r canlynol yn wasanaeth cymwys—

- (a) unrhyw wasanaeth pensiynadwy o dan y cynllun hwn y diddymwyd mewn cysylltiad ag ef hawliau'r person o dan y cynllun hwn;
- (b) unrhyw wasanaeth pensiynadwy o dan Gynllun 1992 neu'r CPNDT y diddymwyd mewn cysylltiad ag ef hawliau'r person o dan y cynllun hwnnw;
- (c) unrhyw absenoldeb diawdurdod o gyflogaeth gynllun.

PENNOD 2

Buddion ymddeol

Hawlogaeth i bensiwn ymddeol

67.—(1) Yn ddarostyngedig i baragraff (2), mae hawl gan aelod (P) o'r cynllun hwn i gael taliad ar unwaith o bensiwn enilledig ymddeol o dan y cynllun hwn—

(a) os—

- (i) yw P wedi cyrraedd 55 mlwydd oed,
- (ii) oes gan P o leiaf dri mis o wasanaeth cymwys,
- (iii) yw P wedi hawlio taliad o bensiwn ymddeol, a
- (iv) nad yw P bellach yn gyflogedig mewn cyflogaeth gynllun ac nad oes hawl ganddo, felly, i fod yn aelod actif o'r cynllun hwn; neu

(b) os yw P wedi arfer yr opsiwn o ran-ymddeoliad.

(2) Pan fo hawl gan aelod i gael dyfarniad afiechyd, nid yw'r gofyniad ym mharagraff (1)(a)(i) yn gymwys i'r aelod hwnnw.

(3) Wrth gael yr hawl i daliad ar unwaith o bensiwn enilledig ymddeol, mae hawl gan P i gael taliad ar unwaith o bensiwn ychwanegol ymddeol os oedd gan P, cyn cael yr hawl felly, gyfrif pensiwn ychwanegol yn y cynllun hwn.

(4) Rhaid gwneud yr hawliad am daliad o bensiwn ymddeol drwy roi hysbysiad i'r rheolwr cynllun ym mha bynnag ffurf sy'n ofynnol gan y rheolwr cynllun, a rhaid rhoi'r hysbysiad cyn y dyddiad y gwneir y taliad cyntaf o'r pensiwn ymddeol.

Cyfradd flynyddol pensiwn ymddeol (aelodau actif)

68.—(1) Mae'r rheoliad hwn yn gymwys pan fo aelod actif o'r cynllun hwn yn cael yr hawl i daliad o bensiwn ymddeol ar unwaith.

(2) Cyfrifir y gyfradd flynyddol o bensiwn ymddeol sy'n daladwy i aelod y mae'r rheoliad hwn yn gymwys iddo, ar y diwrnod sy'n dilyn y diwrnod olaf o wasanaeth pensiynadwy, drwy adio cyfansymiau is-baragraffau (a), (b) ac (c)—

(a) y cyfanswm sy'n deillio o—

- (i) cymryd swm y pensiwn enilledig ymddeol a bennir yng nghyfrif ymddeol yr aelod,

- (ii) didynnu'r gostyngiad talu'n gynnar (os oes un), a bennir yn y cyfrif hwnnw mewn perthynas â'r swm hwnnw,
  - (iii) didynnu swm y cymudiad (os oes un), a bennir yn y cyfrif hwnnw mewn perthynas â'r swm hwnnw, a
  - (iv) didynnu cyfanswm y dyraniad (os oes un), a bennir yn y cyfrif hwnnw mewn perthynas â'r swm hwnnw; a
- (b) y cyfanswm sy'n deillio o—
- (i) cymryd swm y pensiwn ychwanegol ymddeol (os oes un) a bennir yng nghyfrif ymddeol yr aelod,
  - (ii) didynnu'r gostyngiad talu'n gynnar (os oes un), a bennir yn y cyfrif hwnnw mewn perthynas â'r swm hwnnw,
  - (iii) didynnu swm y cymudiad (os oes un), a bennir yn y cyfrif hwnnw mewn perthynas â'r swm hwnnw, a
  - (iv) didynnu cyfanswm y dyraniad (os oes un), a bennir yn y cyfrif hwnnw mewn perthynas â'r swm hwnnw;
- (c) swm y pensiwn afiechyd haen uchaf (os oes un) a ddyfarnwyd i'r aelod o dan reoliad 74(2) (hawlogaeth i bensiwn afiechyd haen isaf a phensiwn afiechyd haen uchaf).

Cyfradd flynyddol pensiwn ymddeol (aelodau gohiriedig)

69.—(1) Mae'r rheoliad hwn yn gymwys pan fo aelod gohiriedig o'r cynllun hwn yn cael yr hawl i daliad o bensiwn ymddeol ar unwaith.

(2) Cyfrifir y gyfradd flynyddol o bensiwn ymddeol sy'n daladwy i aelod y mae'r rheoliad hwn yn gymwys iddo drwy ddidynnu'r canlynol o swm y pensiwn gohiriedig ymddeol sydd yng nghyfrif yr aelod gohiriedig—

- (a) y gostyngiad talu'n gynnar (os oes un), a bennir yn y cyfrif hwnnw mewn perthynas â'r swm hwnnw;
- (b) swm y cymudiad (os oes un) a bennir yn y cyfrif hwnnw mewn perthynas â'r swm hwnnw;
- (c) cyfanswm y dyraniad (os oes un) a bennir yn y cyfrif hwnnw mewn perthynas â'r swm hwnnw.

Gostyngiad talu'n gynnar

70.—(1) Mae'r rheoliad hwn yn gymwys pan fo gostyngiad actiwaraidd i'w gymhwyso wrth gyfrifo cyfradd flynyddol y pensiwn sy'n daladwy i aelod actif nad yw wedi cyrraedd yr oedran pensiwn arferol, neu i aelod gohiriedig nad yw wedi cyrraedd yr oedran pensiwn gohiriedig.

(2) Caiff aelod actif (A) hawlio taliad o bensiwn ymddeol ar ôl i A gyrraedd 55 mlwydd oed, a chyn iddo gyrraedd yr oedran pensiwn arferol.

(3) Cyfrifir y gostyngiad actiwaraidd i'w gymhwyso, mewn achos sy'n dod o fewn paragraff (2), yn unol â chanllawiau actiwaraidd sy'n lleihau'r pensiwn ar y sail nad oedd A wedi cyrraedd yr oedran pensiwn arferol. Rhaid i'r canllawiau actiwaraidd roi sylw i niwtraliaeth actiwaraidd wrth gymharu â gwerth presennol pensiwn sy'n daladwy ar yr oedran pensiwn arferol, a dylai ychwanegiadau yn y dyfodol, rhwng dyddiad ymddeoliad cynnar A a'r oedran pensiwn arferol, fod yn unol ag ychwanegiadau o dan yr addasiad mynegai.

(4) Caiff aelod gohiriedig (G) hawlio taliad o bensiwn ymddeol ar ôl i G gyrraedd 55 mlwydd oed, a chyn iddo gyrraedd yr oedran pensiwn gohiriedig.

(5) Cyfrifir y gostyngiad actiwaraidd i'w gymhwyso, mewn achos sy'n dod o fewn paragraff (4), yn unol â chanllawiau actiwaraidd sy'n lleihau'r pensiwn ar y sail nad oedd G wedi cyrraedd yr oedran pensiwn gohiriedig. Rhaid i'r canllawiau actiwaraidd roi sylw i niwtraliaeth actiwaraidd wrth gymharu â gwerth presennol pensiwn sy'n daladwy ar yr oedran pensiwn gohiriedig, a dylai ychwanegiadau yn y dyfodol, rhwng dyddiad ymddeoliad cynnar G a'r oedran pensiwn gohiriedig, fod yn unol ag ychwanegiadau o dan DPC 1971.

Ymddeoliad a ysgogir gan gyflogwr

71.—(1) Pan fo aelod actif sydd wedi cyrraedd 55 mlwydd oed neu'n hŷn, ond heb gyrraedd yr oedran pensiwn arferol, yn cael ei ddiswyddo o gyflogaeth gynllun gan gyflogwr am reswm effeithlonrwydd busnes, neu pan derfynir ei gyflogaeth drwy gydsyniad cilyddol ar sail effeithlonrwydd busnes, a'r cyflogwr yn gwneud y penderfyniad ym mharagraff , cyfrifir pensiwn yr aelod hwnnw yn unol â rheoliad 68 (cyfradd flynyddol pensiwn ymddeol (aelodau actif)) heb y gostyngiad talu'n gynnar.

(3) Ni chaiff cyflogwr dalu pensiwn ymddeol o'r swm a grybwyllir ym mharagraff (1) ac eithrio yn yr amgylchiadau a grybwyllir yn y paragraff hwnnw, sef pan fo'r cyflogwr yn penderfynu y byddai pensiwn ymddeol, a ddyfernid ar y sail honno, yn gymorth i reoli swyddogaethau'r cyflogwr yn ddarbodus, yn effeithiol ac yn effeithlon, ar ôl ystyried y costau tebygol a dynnid yn yr achos penodol dan sylw.

PENNOD 3

Buddion rhan-ymddeoliad

Arfer yr opsiwn o ran-ymddeoliad

72.—(1) Mae'r rheoliad hwn yn gymwys, mewn perthynas â chyfnod di-dor o wasanaeth pensiynadwy, i aelod actif o'r cynllun hwn (P)—

- (a) sy'n 55 mlwydd oed o leiaf; a
- (b) y byddai hawl ganddo i gael taliad ar unwaith o bensiwn ymddeol mewn perthynas â'r cyfnod hwnnw o wasanaeth pe bai P yn gadael gwasanaeth pensiynadwy ac yn hawlio taliad o'r pensiwn.

(2) Caiff P arfer yr opsiwn o barhau mewn gwasanaeth pensiynadwy o dan y cynllun hwn, ond hawlio taliad o'r cyfan o bensiwn cronedig P mewn perthynas â'r gwasanaeth pensiynadwy cyn arfer yr opsiwn o ran-ymddeoliad.

(3) Os oes gan P fwy nag un cyfrif aelod actif, caniateir arfer yr opsiwn o ran-ymddeoliad mewn cysylltiad â rhai neu'r cwbl o gyfrifon cyfrif aelod actif P.

(4) Ni chaniateir arfer yr opsiwn o ran-ymddeoliad ac eithrio drwy roi hysbysiad i'r rheolwr cynllun ("hysbysiad optio"), yn y ffurf sy'n ofynnol gan y rheolwr cynllun a rhaid ei roi cyn y dyddiad yr hawlio'r taliad cyntaf o'r pensiwn ymddeol arno.

(5) At ddibenion y Rheoliadau hyn, ystyrir bod yr opsiwn o ran-ymddeoliad wedi ei arfer ar ba bynnag ddyddiad a gytunir rhwng yr aelod a'r rheolwr cynllun.

(6) Rhaid i'r hysbysiad optio bennu bod P yn hawlio'r cyfan o bensiwn cronedig P mewn cysylltiad â'i gyfrif aelod actif, mewn cysylltiad â gwasanaeth cynharach yn y gyflogaeth gynllun honno.

Cyfradd flynyddol pensiwn ymddeol ar ôl arfer opsiwn o ran-ymddeoliad

73.—(1) Mae hawl gan aelod actif o'r cynllun hwn (P) sy'n arfer yr opsiwn o ran-ymddeoliad i gael taliad ar unwaith o bensiwn ymddeol.

(2) Cyfrifir y gyfradd flynyddol o bensiwn ymddeol o dan reoliad 68 (cyfradd flynyddol pensiwn ymddeol (aelodau actif)) drwy gyfeirio at swm y pensiwn enilledig ymddeol a swm y pensiwn ychwanegol ymddeol (os oes un) o'r disgrifiad hwnnw a bennir yng nghyfrif ymddeol yr aelod.

(3) At ddibenion y Rhan hon, pan fo aelod yn arfer yr opsiwn o ran-ymddeoliad, diwrnod olaf gwasanaeth pensiynadwy'r aelod hwnnw, mewn perthynas â'r gwasanaeth pensiynadwy yr arferir yr opsiwn o ran-ymddeoliad mewn cysylltiad ag ef, yw'r diwrnod yr arferodd yr aelod yr opsiwn o ran-ymddeoliad.

PENNOD 4

Buddion afiechyd

Hawlogaeth i bensiwn afiechyd haen isaf a phensiwn afiechyd haen uchaf

74.—(1) Mae gan aelod actif nad yw wedi cyrraedd yr oedran pensiwn arferol yr hawl i gael taliad ar unwaith o bensiwn afiechyd haen isaf os bodlonir yr amodau canlynol—

- (a) ym marn YMCA, mae'r aelod yn analluog i gyflawni unrhyw un o swyddogaethau'r rôl y cyflogwyd yr aelod ynddi ddiwethaf, oherwydd anallu meddyliol neu gorfforol, a bydd yr anallu hwnnw'n parhau nes cyrraedd oedran pensiwn arferol;
- (b) mae gan yr aelod dri mis o leiaf o wasanaeth cymwys;
- (c) o ganlyniad i'r anallu yn is-baragraff (a), mae'r aelod wedi ei ddiswyddo neu wedi ymddeol o gyflogaeth gynllun; a
- (d) mae'r rheolwr cynllun wedi penderfynu bod hawl gan yr aelod i gael pensiwn afiechyd haen isaf.

(2) Mae hawl gan aelod actif i gael taliad ar unwaith o bensiwn afiechyd haen uchaf yn ychwanegol at y pensiwn afiechyd haen isaf os bodlonir yr amodau canlynol—

- (a) ym marn YMCA, mae'r aelod yn analluog i ymgymryd â chyflogaeth reolaidd, oherwydd anallu meddyliol neu gorfforol, a bydd yr anallu hwnnw'n parhau nes cyrraedd oedran pensiwn arferol;
- (b) mae gan yr aelod bum mlynedd o leiaf o wasanaeth cymwys;
- (c) mae hawl gan yr aelod i gael pensiwn afiechyd haen isaf; a
- (d) mae'r rheolwr cynllun wedi penderfynu bod hawl gan yr aelod i gael pensiwn afiechyd haen uchaf.

(3) Yn y Rheoliadau hyn, ystyr "dyfarniad afiechyd" ("*ill-health award*") yw hawlogaeth i gael taliad o bensiwn afiechyd haen isaf, ac mewn achosion pan fo gan yr aelod hawlogaeth hefyd i gael pensiwn afiechyd haen uchaf, y taliad o bensiwn afiechyd haen uchaf.

Cyfradd flynyddol dyfarniadau afiechyd

75.—(1) Cyfrifir y gyfradd flynyddol o bensiwn afiechyd haen isaf ac o bensiwn afiechyd haen uchaf fel a ganlyn.

(2) Cyfrifir y gyfradd flynyddol o bensiwn afiechyd haen isaf yn unol â pharagraffau (2)(a) a (2)(b) o reoliad 68 (cyfradd flynyddol pensiwn ymddeol (aelodau actif)), ond heb ddidynnu'r gostyngiad talu'n gynnar.

(3) Cyfrifir y gyfradd flynyddol o bensiwn afiechyd haen uchaf drwy luosi swm blynyddol y pensiwn addasedig afiechyd haen isaf gan gyfnod tybiedig gwasanaeth pensiynadwy yr aelod a chyda 2%.

(4) Yn y rheoliad hwn—

ystyr “cyfnod tybiedig gwasanaeth pensiynadwy yr aelod” (“*the member’s assumed period of pensionable service*”) yw’r cyfnod, a fynegir mewn blynyddoedd—

- (a) sy’n dechrau gyda’r diwrnod ar ôl i’r cyfnod di-dor o wasanaeth pensiynadwy yr aelod ddod i ben, ac
- (b) yn diweddu gyda’r diwrnod cyn y diwrnod y byddai’r aelod yn cyrraedd yr oedran pensiwn arferol;

ystyr “y pensiwn addasedig afiechyd haen isaf” (“*the adjusted lower tier ill-health pension*”) yw’r pensiwn afiechyd haen isaf sy’n daladwy o dan baragraff (2) a gyfrifir—

- (c) heb gynnwys swm hafal i unrhyw bensiwn ychwanegol a gynhwyswyd wrth gyfrifo’r pensiwn afiechyd haen isaf, a
- (d) heb y didyniad ar gyfer unrhyw gyfran o’r pensiwn a gymudwyd.

Talu pensiwn ymddeol yn gynnar i aelod gohiriedig

76. Mae gan aelod gohiriedig nad yw wedi cyrraedd yr oedran pensiwn gohiriedig yr hawl i gael taliad ar unwaith o bensiwn ymddeol a gyfrifir o dan reoliad 69 (cyfradd flynyddol pensiwn ymddeol (aelodau gohiriedig)) heb ddiwynnu’r gostyngiad talu’n gynnar os bodlonir yr amodau canlynol—

- (a) mae’r aelod wedi rhoi hysbysiad ysgrifenedig i’r rheolwr cynllun yn gofyn am dalu’r pensiwn cyn yr oedran pensiwn gohiriedig;
- (b) ym marn YMCA, mae’r aelod yn analluog i ymgymryd â chyflogaeth reolaidd, oherwydd gwendid meddyliol neu gorfforol, a bydd yr anallu hwnnw’n parhau nes cyrraedd oedran pensiwn gohiriedig; ac
- (c) mae’r rheolwr cynllun wedi penderfynu bod hawl gan yr aelod i gael taliad cynnar o’r pensiwn ymddeol.

Adolygu dyfarniad afiechyd neu daliad o bensiwn ymddeol yn gynnar

77.—(1) Pan fo aelod (P) wedi bod yn cael dyfarniad afiechyd o dan reoliad 74 (hawlogaeth i bensiwn afiechyd haen isaf a phensiwn afiechyd haen uchaf) am gyfnod llai na 10 mlynedd, ac yntau o dan oedran pensiwn gohiriedig, rhaid i’r rheolwr cynllun ystyried, fesul pa bynnag ysbeidiau yr ystyria’n briodol, a yw P wedi dod yn alluog—

- (a) i gyflawni unrhyw ddyletswydd sy’n briodol i’r rôl yr ymddeolodd P ohoni ar sail afiechyd; a
- (b) i ymgymryd â chyflogaeth reolaidd.

(2) Mewn perthynas ag aelod-bensiynwr a oedd yn aelod gohiriedig ac y telir ei bensiwn yn gynnar yn rhinwedd rheoliad 76 (talw pensiwn ymddeol yn gynnar i aelod gohiriedig), rhaid i’r rheolwr cynllun ystyried, fesul pa bynnag ysbeidiau yr ystyria’n briodol cyn bo’r aelod wedi cyrraedd oedran pensiwn gohiriedig, a yw’r aelod hwnnw wedi dod yn alluog i ymgymryd â chyflogaeth reolaidd.

Canlyniadau adolygu

78.—(1) Os yw’r rheolwr cynllun, yn dilyn ystyriaeth fel y crybwyllir yn rheoliad 77(1) (adolygu dyfarniad afiechyd neu dalu pensiwn ymddeol yn gynnar), yn penderfynu(2) bod aelod (U), sy’n cael pensiwn afiechyd haen uchaf, wedi dod yn alluog i ymgymryd â chyflogaeth reolaidd, rhaid terfynu hawlogaeth U i gael y pensiwn hwnnw gydag effaith ar unwaith.

---

(2) Mae rheoliad 162 (rôl YMCA mewn penderfyniadau gan y rheolwr cynllun) yn ei gwneud yn ofynnol bod rheolwr y cynllun yn cael barn YMCA mewn rhai amgylchiadau.

(2) Yn ddarostyngedig i baragraff (3), rhaid parhau i dalu pensiwn afiechyd haen isaf i aelod y mae ei hawlogaeth i gael pensiwn afiechyd haen uchaf yn dod i ben.

(3) Os yw—

(a) rheolwr cynllun, yn dilyn ystyriaeth fel y crybwyllir yn rheoliad 77(1) (adolygu dyfarniad afiechyd neu dalu pensiwn ymddeol yn gynnar), yn penderfynu bod aelod (I) sy'n cael pensiwn afiechyd haen isaf wedi dod yn alluog i gyflawni'r dyletswyddau sy'n briodol i'r rôl yr ymddeolodd I ohoni ar sail afiechyd; a

(b) y cyflogwr yn cynnig cyflogaeth i I yn y rôl honno (“cynnig paragraff (3)(b)”), rhaid terfynu hawlogaeth I i gael pensiwn afiechyd haen isaf, pa un ai yw I yn derbyn neu'n gwrthod y cynnig.

(4) Rhaid i'r cyflogwr, drwy hysbysiad ysgrifenedig, wrth wneud cynnig paragraff (3)(b), bennu dyddiad pan ystyrir y bydd yr aelod wedi gwrthod y cynnig os na fydd yr aelod wedi derbyn y cynnig erbyn y dyddiad hwnnw.

(5) Mae pensiwn afiechyd haen isaf yn peidio â bod yn daladwy ar y cynharaf o'r dyddiadau canlynol—

(a) y dyddiad pan fo aelod yn aildechrau mewn cyflogaeth gynllun yn unol â chynnig paragraff (3)(b);

(b) unrhyw ddyddiad ar ôl gwneud y cynnig paragraff (3)(b) a bennir gan y cyflogwr drwy hysbysiad o dan baragraff (4).

(6) Pan fo aelod yn gwrthod cynnig paragraff (3)(b), rhaid sefydlu cyfrif aelod gohiriedig o dan reoliad 57 (cyfrif a sefydlir wedi i ddyfarniad afiechyd beidio â bod yn daladwy) o'r dyddiad y bydd dyfarniad afiechyd yr aelod hwnnw yn peidio â bod yn daladwy yn unol â pharagraff (5).

(7) Os yw'r rheolwr cynllun, yn dilyn ystyriaeth fel y crybwyllir yn rheoliad 77(2) (adolygu dyfarniad afiechyd neu dalu pensiwn ymddeol yn gynnar), wedi cael barn gan yr YMCA sy'n datgan bod yr aelod gohiriedig (P), y telir ei bensiwn gohiriedig yn gynnar, wedi dod yn alluog i ymgymryd â chyflogaeth reolaidd, rhaid terfynu hawlogaeth P i gael taliad cynnar o'r pensiwn gydag effaith ar unwaith a rhaid addasu cyfrif aelod gohiriedig P o dan reoliad 56 (addasu cyfrif wedi i daliadau cynnar o bensiwn gohiriedig ddod i ben).

PENNOD 5

Talu buddion ymddeol

Cychwyn pensiynau

79.—(1) Mae'r cyfnod cyntaf y bydd unrhyw bensiwn ymddeol yn daladwy ar unwaith ar ei gyfer wedi i aelod adael cyflogaeth gynllun yn dechrau gyda'r diwrnod ar ôl y dyddiad pan fo'r gyflogaeth yn dod i ben, os yw'r aelod wedi gwneud hawliad cyn y dyddiad hwnnw am i'r pensiwn gael ei dalu.

(2) Os nad yw aelod actif wedi hawlio taliad o'r pensiwn ymddeol cyn y dyddiad y mae'r aelod hwnnw'n ymddeol, bydd y pensiwn yn daladwy o ddyddiad ar ôl i'r hawliad gael ei wneud, ac yr hysbysir yr aelod ohono gan y rheolwr cynllun.

(3) Os yw cyflogwr aelod actif wedi penderfynu talu pensiwn ymddeol i'r aelod hwnnw cyn bo'r aelod yn cyrraedd oedran pensiwn arferol, gan arfer y pwerau yn rheoliad 71 (ymddeoliad a ysgogir gan gyflogwr), mae'r cyfnod cyntaf y bydd y pensiwn yn daladwy ar ei gyfer yn dechrau ar y diwrnod ar ôl i gyflogaeth gynllun yr aelod ddod i ben.

(4) Yn achos aelod actif sy'n arfer yr opsiwn o ran-ymddeoliad, mae'r cyfnod cyntaf y bydd unrhyw bensiwn ymddeol yn daladwy ar ei gyfer yn dechrau ar y diwrnod ar ôl y dyddiad yr arferir yr opsiwn o ran-ymddeoliad.

(5) Yn achos aelod gohiriedig, mae'r cyfnod cyntaf y bydd taliad unrhyw bensiwn ymddeol yn daladwy ar ei gyfer yn dechrau ar y dyddiad y mae'r aelod yn cyrraedd oedran pensiwn gohiriedig pan fo aelod gohiriedig wedi hawlio taliad pensiwn ymddeol, oni fydd yr aelod hwnnw wedi rhoi hysbysiad ysgrifenedig i'r rheolwr cynllun cyn bo'r aelod yn cyrraedd oedran pensiwn gohiriedig, yn gofyn am—

- (a) gohirio talu, drwy hysbysiad a roddir i'r rheolwr cynllun fwy na thri mis cyn bo'r aelod yn cyrraedd oedran pensiwn gohiriedig, ac ni chaiff unrhyw ohiriad o'r fath ymestyn y tu hwnt i'r diwrnod cyn 75fed pen-blwydd yr aelod;
- (b) talu'r pensiwn ymddeol cyn yr oedran pensiwn gohiriedig ar ôl didynnu'r gostyngiad talu'n gynnar; neu
- (c) talu'r pensiwn ymddeol yn gynnar o dan reoliad 76 (talu pensiwn ymddeol yn gynnar i aelod gohiriedig) ar sail anallu i ymgymryd â chyflogaeth reolaidd.

(6) Pan fo hawl gan aelod actif i gael pensiwn afiechyd haen isaf neu bensiwn afiechyd haen uchaf o dan reoliad 74 (hawlogaeth i bensiwn afiechyd haen isaf a phensiwn afiechyd haen uchaf), mae'r cyfnod cyntaf y bydd pensiwn ymddeol yn daladwy ar ei gyfer yn dechrau ar y diwrnod ar ôl y dyddiad y terfynir cyflogaeth gynllun yr aelod.

(7) Pan fo aelod gohiriedig wedi gwneud cais y cyfeirir ato ym mharagraff (5)(c) a phan fo hawl ganddo i gael y taliad cynnar o bensiwn ymddeol, mae'r cyfnod cyntaf y bydd y pensiwn yn daladwy ar ei gyfer yn dechrau ar y dyddiad y daeth yr aelod gohiriedig yn analluog i ymgymryd â chyflogaeth reolaidd oherwydd gwendid corfforol neu feddyliol, neu, os na ellir canfod y dyddiad hwnnw, o ddyddiad y cais gan yr aelod i'r rheolwr cynllun am daliad cynnar.

(8) Pan fo aelod gohiriedig wedi gwneud cais y cyfeirir ato ym mharagraff (5)(a) neu (b), bydd y pensiwn yn daladwy o ddyddiad ar ôl gwneud yr hawliad amdano, yr hysbysir yr aelod ohono gan y rheolwr cynllun.

Opsiwn i gymudo rhan o'r pensiwn

80.—(1) Caiff aelod sy'n cael yr hawl i daliad ar unwaith o bensiwn ymddeol arfer opsiwn o dan y rheoliad hwn i gyfnewid rhan o'r pensiwn am gyfandaliad.

(2) Ni chaniateir arfer yr opsiwn ac eithrio—

- (a) drwy hysbysiad ysgrifenedig i'r rheolwr cynllun, sy'n nodi'r swm sydd i'w gymudo; a
- (b) cyn gwneud y taliad cyntaf o'r pensiwn.

(3) Os yw aelod yn arfer yr opsiwn, am bob £1 o ostyngiad i swm cyfradd flynyddol pensiwn yr aelod, rhaid talu i'r aelod gyfandaliad o £12.

(4) Ni chaiff aelod gyfnewid am gyfandaliad o dan y rheoliad hwn fwy na'r lleiaf o'r canlynol—

- (a) 25% o'r pensiwn; a
- (b) cyfran o'r pensiwn i'r graddau y byddai'n achosi taliad trethadwy o'r cynllun⁽³⁾ at ddibenion Rhan 4 o DC 2004.

(5) Nid yw'r rheoliad hwn yn gymwys i bensiwn sy'n deillio o hawliau credyd pensiwn os oedd yr aelod â debyd pensiwn, y mae'r pensiwn yn deillio o'i hawliau, wedi cael cyfandaliad o dan y rheoliad hwn cyn y dyddiad yr oedd y gorchymyn rhannu pensiwn yn cael effaith.

(6) Nid yw'r rheoliad hwn yn gymwys i bensiwn afiechyd haen uchaf.

---

(3) Gweler adran 241 o Ddeddf Cyllid 2004. Diwygiwyd yr adran honno gan [Ddeddf Cyllid 2011 \(p. 11\)](#), Atodlen 16, paragraff 74 a chan [Ddeddf Cyllid 2006 \(p. 25\)](#), Atodlen 21, paragraff 9.

PENNOD 6

Dyrannu rhan o bensiwn

Dewisiad i ddyrannu

81.—(1) Mae'r rheoliad hwn yn gymwys mewn perthynas â phensiwn enilledig ymddeol sy'n daladwy mewn cysylltiad â gwasanaeth pensiynadwy aelod o dan y cynllun hwn.

(2) Caiff aelod actif neu aelod gohiriedig wneud dewisiad i ddyrannu i fuddiolwr hyd at draean o swm y gyfradd flynyddol o unrhyw rai o bensiynau ymddeol yr aelod o dan y cynllun hwn ("dewisiad i ddyrannu").

(3) Rhaid i fuddiolwr dewisiad i ddyrannu, pan wneir y dewisiad i ddyrannu, fod yn un o'r personau canlynol—

- (a) priod, partner sifil neu bartner sy'n cyd-fyw â'r aelod actif neu'r aelod gohiriedig; neu
- (b) gyda chydysyniad y rheolwr cynllun, unrhyw berson arall sy'n dibynnu'n sylweddol ar yr aelod actif neu'r aelod gohiriedig, ac a fuasai'n ddibynnydd yr aelod at ddibenion paragraff 15(2) neu (3) o Atodlen 28 i DC 2004 pe buasai farw'r aelod pan wnaed y dewisiad(4).

(4) Caiff y rheolwr cynllun atal cydsyniad o dan baragraff (3)(b) os nad yw'r rheolwr cynllun wedi ei fodloni bod y person yn dibynnu'n sylweddol ar yr aelod actif neu'r aelod gohiriedig.

(5) Os yw aelod yn dymuno dyrannu pensiwn i fwy nag un buddiolwr, rhaid gwneud dewisiad ar wahân mewn cysylltiad â phob buddiolwr.

(6) Pan ddyrennir mwy nag un gyfran o bensiwn penodol, ni chaiff cyfanswm y cyfrannau o'r pensiwn hwnnw a ddyrennir fod yn fwy na'r gyfran o'r pensiwn hwnnw a gedwir gan yr aelod actif neu'r aelod gohiriedig.

(7) Os yw paragraff (8) yn gymwys, ni chaiff yr aelod wneud dewisiad i ddyrannu dim mwy na'r gyfran o'r pensiwn (ar ôl didynnu swm y cymudiad, os oes un) sydd dros ben y lleiafswm gwarantedig, wedi ei lluosgi gyda pha bynnag ffactor a ddynodir ar gyfer person o ddisgrifiad yr aelod mewn tablau a ddarperir gan y rheolwr cynllun, gan roi sylw i ganllawiau actiwaraid.

(8) Mae'r paragraff hwn yn gymwys os oes gan yr aelod leiafswm gwarantedig o dan adran 14 (lleiafswm gwarantedig enillydd) o DCauP 1993 mewn perthynas â'r cyfan neu ran o bensiwn, o ganlyniad i dderbyn gan y cynllun daliad trosglwyddo oddi wrth gynllun pensiwn arall, yr oedd gan yr aelod leiafswm gwarantedig o'r fath mewn cysylltiad ag ef.

Gwneud dewisiad i ddyrannu

82.—(1) Pan fo aelod actif neu aelod gohiriedig yn bwriadu gwneud dewisiad i ddyrannu, rhaid i'r aelod hwnnw—

- (a) bodloni'r rheolwr cynllun fod yr aelod hwnnw mewn iechyd da a bod ganddo ddisgwyliad oes normal; a
- (b) rhoi i'r rheolwr cynllun hysbysiad ysgrifenedig o ddewisiad i ddyrannu ("hysbysiad dyrannu"), gan bennu—
  - (i) y gyfran,
  - (ii) enw a chyfeiriad y buddiolwr,
  - (iii) rhyw'r buddiolwr, a
  - (iv) dyddiad geni'r buddiolwr.

(4) Diwygiwyd paragraff 15(2) gan baragraff 26 o Atodlen 10 i Ddeddf Cyllid 2005 (p. 7) ac O.S. 2005/3229.

(2) Rhaid rhoi'r hysbysiad dyrannu, y caniateir ei anfon drwy'r post, ddim cynharach na dau fis cyn bo'r pensiwn yn dod yn daladwy.

(3) Pan fo'r gofynion ym mharagraffau (1) a (2) wedi eu bodloni, rhaid i'r rheolwr cynllun hysbysu'r aelod ei fod wedi derbyn y dewisiad i ddyrannu.

(4) Ni fydd dewisiad yn cael effaith os bydd farw'r aelod neu'r buddiolwr cyn i'r hysbysiad dyrannu gael effaith.

Effaith dyrannu

83.—(1) Os bydd dewisiad i ddyrannu yn cael effaith, bydd pensiwn ymddeol yr aelod yn cael ei leihau yn unol â hynny.

(2) Os bydd hysbysiad dyrannu yn cael effaith, bydd yn gwneud hynny ar y diwrnod y daw'r pensiwn ymddeol yn daladwy.

(3) Pan fo hysbysiad dyrannu wedi cael effaith, a'r buddiolwr yn goroesi'r pensiyntwr, rhaid i'r rheolwr cynllun, o ddyddiad marwolaeth y pensiyntwr, dalu pensiwn i'r buddiolwr am ei oes ("pensiwn dyranedig") o swm a benderfynir gan y rheolwr cynllun yn unol â chanllawiau actiwaraidd sydd mewn grym pan fo'r hysbysiad dyrannu yn cael effaith, gan roi sylw i—

- (a) y swm o'r pensiwn ymddeol a ddyrannwyd o dan y dewisiad; a
- (b) oedran y pensiyntwr a'r buddiolwr ar y dyddiad pan roddwyd yr hysbysiad dyrannu.

(4) Pan fo mwy nag un gyfran o bensiwn ymddeol yr aelod wedi eu dyrannu, rhaid gwneud cyfrifiad ar wahân o dan baragraff (3) mewn cysylltiad â phob dyraniad.

(5) Pan fo—

- (a) hysbysiad dyrannu wedi cael effaith; a
- (b) y buddiolwr yn marw cyn y pensiyntwr,

rhaid i'r rheolwr cynllun dalu i'r pensiyntwr (gan wahaniaethu rhwng y taliad ac unrhyw bensiwn arall sy'n daladwy i'r pensiyntwr hwnnw) y gyfran o'r pensiwn sydd wedi ei dyrannu ("y pensiwn dyraniad methodig").

(6) Pan fo paragraff (5) yn gymwys, nid oes hawl gan y pensiyntwr i adennill oddi wrth y rheolwr cynllun swm unrhyw ddiidyniad a wnaed mewn cysylltiad â'r pensiwn dyraniad methodig.

(7) Bydd dyraniad yn peidio â chael effaith at ddibenion y rheoliad hwn os byddai'n peri bod pensiwn yn cael ei dalu o dan y rheoliad hwn i fuddiolwr nad yw—

- (a) yn briod â'r aelod, yn bartner sifil i'r aelod nac yn bartner sy'n cyd-fyw â'r aelod ar—
  - (i) y dyddiad y caiff yr aelod yr hawl i gael y pensiwn, neu
  - (ii) pan fydd farw'r aelod; nac
- (b) yn ddibynnydd yr aelod at ddibenion paragraff 15(2) neu (3) o Atodlen 28 i DC 2004 pan fydd farw'r aelod.

Addasu budd a ddyrannwyd

84.—(1) Caniateir addasu swm y pensiwn dyranedig sy'n daladwy i fuddiolwr dewisiad i ddyrannu, mewn modd sydd i'w benderfynu gan y rheolwr cynllun os—

- (a) bydd farw'r aelod a wnaeth y dewisiad i ddyrannu ar ôl cyrraedd 75 mlwydd oed; a

- (b) ar farwolaeth yr aelod, nad yw swm y pensiwn dyranedig sy'n daladwy i'r buddiolwr yn gymwys fel pensiwn cynllun dibynyddion o dan adran 167 (y rheolau buddion marwolaeth pensiwn) o DC 2004(5).
- (2) Yn y rheoliad hwn, mae i "pensiwn dyranedig" ("*allocated pension*") yr un ystyr a roddir yn rheoliad 83(3) (effaith dyrannu).

---

(5) Diwygiwyd adran 167 gan [Ddeddf Cyllid 2007 \(p. 11\)](#), Atodlen 20, paragraff 22; [Deddf Cyllid 2011 \(p. 11\)](#), Atodlen 16, paragraff 11 a [Deddf Cyllid 2014 \(p. 26\)](#), adran 41(2). Gweler hefyd Ran 2 o Atodlen 28 i Ddeddf Cyllid 2011, am ystyron yr ymadroddion a ddefnyddir yn adran 167.